

Archeologisch onderzoek Woldmeenthe te Steenwijk

IVO d.m.v. Proefsleuven

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 204



Archeologisch onderzoek
Woldmeenthe te Steenwijk
IVO d.m.v. proefsleuven

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 204

Definitief

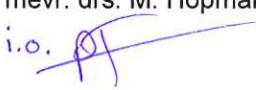

ISSN 1573-5710

Opdrachtgever:
Gemeente Steenwijkerland

Grontmij Nederland bv
Assen, 11 januari 2006

Verantwoording

Titel : Archeologisch onderzoek Woldmeenthe te Steenwijk
Projectnummer : 195320
Documentnummer : 195320/rapport
Revisie : 0
Datum : 11 januari 2006

Auteur(s) : mevr. drs. L. Soetens
e-mail adres : laura.soetens@grontmij.nl
Gecontroleerd : mevr. drs. M. Hopman
Paraaf gecontroleerd : i.o. 
Goedgekeurd : dhr. ing. J. Knol
Paraaf goedgekeurd : 
Contact : Stationsplein 12
9401 LB Assen
Postbus 29
9400 AA Assen
T +31 592 33 88 99
F +31 592 33 06 67
E noord@grontmij.nl

Administratieve gegevens

Datum opdrachtverstrekking	19 september 2005	
Opdrachtgever	Gemeente Steenwijkerland	
Uitvoerder	Grontmij Nederland bv	
	mevr. drs. L. Soetens	
Bevoegd gezag	Provincie Overijssel	
	Mevr. drs. S. Wentink, provinciaal archeoloog	
Locatie	Gemeente	Steenwijkerland
	Plaats	Steenwijk
	Toponiem	Woldmeenthe Rand
	RD-coördinaten (X, Y)	West: 203.240, 534.580 Oost: 203.700, 534.680
	Kaartblad	16G
	CIS-code	14204

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Doelstelling en aanleiding.....	5
1.3	Plangebied.....	5
1.4	Voorgaand onderzoek	6
2	Werkwijze	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Methode.....	7
3	Resultaten.....	8
3.1	De proefsleuven	8
3.1.1	Put A en Put B.....	8
3.1.2	Put C.....	9
3.2	De vondsten.....	9
3.3	De profielen.....	10
3.4	Sporen	11
4	Evaluatie.....	12
4.1	Samenvatting en conclusie.....	12
4.2	Aanbeveling	12

Bijlage 1
Locatie plangebied

Bijlage 2
Ligging proefsleuven

Bijlage 3
vlak- en profieltekeningen

Bijlage 4
Vondstenlijst en NAP-hoogte

Bijlage 5
Literatuur

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Gemeente Steenwijkerland heeft aan Grontmij Nederland bv opdracht verleend voor het uitvoeren van een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven ten behoeve van plangebied Woldmeenthe Rand te Steenwijk. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Programma van Eisen (PvE) van 15 juli 2005 (M. Nieuwenhuis, Het Oversticht).

1.2 Doelstelling en aanleiding

Het doel van het onderzoek is het opsporen van archeologische sporen en het bepalen van de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van deze archeologische sporen teneinde de waardestelling van het plangebied te kunnen vaststellen. Hierbij wordt gekeken naar de aard, omvang, gaafheid, conserveringstoestand en de datering van de mogelijk aan te treffen vindplaats(en). Op basis van de verkregen informatie wordt een selectieadvies gegeven, welke kan bestaan uit geen archeologisch voorbehoud, behouden van archeologische waarden of opgraven van archeologische waarden. Het bevoegd gezag neemt uiteindelijk, op basis van de verschaft informatie en het selectieadvies, het daadwerkelijke selectiebesluit.

Het onderzoek moet antwoord geven op een aantal vragen, zoals opgesteld in het Programma van Eisen:

- Waaruit bestaan de archeologische resten?
- Wat is de aard, omvang en datering van de archeologische resten?
- Wat is de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de archeologische resten?

Aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bestemmingsplanwijziging. Door deze wijziging worden de eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd.

1.3 Plangebied

Het plangebied ligt ten noordwesten van Steenwijk en ten oosten van de spoorlijn Meppel-Leeuwarden (bijlage 1). Ten tijde van het onderzoek was het terrein in gebruik als grasland. Aan de noordkant wordt het plangebied begrensd door een houtwal.

1.4 Voorgaand onderzoek

In mei 2005 is door BAAC een Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen uitgevoerd. Er zijn toen twee bodemtypen aangetroffen: laarpodzolgronden op de dekzandruggen en moerige podzolgronden in de lagere drassige delen. De dekzandruggen zijn visueel goed zichtbaar in het terrein.

Op de dekzandrug zijn in boringen 4, 13 en 14 archeologische indicatoren aangetroffen, namelijk een brokje middeleeuwse baksteen en een brokje huttenleem of aardewerk.

In boring 29 is een fragment sterk verweerd aardewerk aangetroffen dat dateert uit de vierde tot zevende eeuw na Christus en mogelijk geïmporteerd is.

Op basis van de aangetroffen archeologische indicatoren is aanbevolen het gebied te onderzoeken door middel van proefsleuven. De sleuven dienen te worden aangelegd over de boringen 4, 13, 14 en 29.

2 Werkwijze

2.1 Algemeen

Het proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd op 25 en 26 oktober 2005. Hierbij waren twee archeologen en een veldwerker betrokken. Er is gewerkt met een rupskraan met een gladde bak. De Grontmij Geogroep heeft een meetsysteem uitgezet en ingemeten in RD-coördinaten.

2.2 Methode

Er zijn 3 sleuven aangelegd; A, B en C (bijlage 2). Sleuven A en C zijn oost-west georiënteerd en zijn 4 bij 50 m groot, sleuf B is noord-zuid georiënteerd en is 4 bij 40 m. Op aanwijzing van een archeoloog zijn de sleuven op diepte aangelegd. Het vlak is aangelegd net onder de B-horizont in de top van het gele zand (C-horizont). Tijdens de aanleg van het vlak is gelet op vondsten, deze zijn verzameld in vakken van 4 bij 10 m. Het leesbare vlak is gecontroleerd op vondsten en sporen, daarna is het getekend op schaal 1:50 en gefotografeerd. De hoogte ten opzichte van NAP van het vlak en van het maaiveld langs de put is ingemeten. In elke put is van een relevant profiel een kolomopname van circa 1 m breed getekend en gefotografeerd. De aangetroffen sporen zijn geïnspecteerd en bij onduidelijkheid gecoupeerd. De vlaktekeningen en profieltekeningen zijn opgenomen in bijlage 3 de vondstenlijst en lijst met NAP-hoogtes zijn opgenomen in bijlage 4.

Nadat de werkzaamheden waren afgerond zijn de werkputten dichtgegooid.

3 Resultaten

3.1 De proefsleuven

3.1.1 Put A en Put B

De gemiddelde diepte van Put A is 0,34 m beneden maaiveld. De bouwvoor lag direct op de zandondergrond (fig. 1). Er was geen bodemvorming te herkennen. De bouwvoor was hier schoon, er zijn bij het aanleggen van het vlak maar enkele vondsten gedaan (bijlage 3). In het vlak zijn alleen recente verstoringen aangetroffen.

De gemiddelde diepte van Put B is 0,29 m beneden maaiveld. Put B sluit aan op Put A en heeft hetzelfde beeld opgeleverd (fig. 2). Er zijn geen vondsten aangetroffen bij de aanleg van deze put. Aan de noordkant is een gedempte sloot of greppel aangetroffen. Uit dit spoor zijn geen vondsten gekomen, zodat de datering onduidelijk blijft. Vermoedelijk is het een recent gedempte sloot.



Fig. 1: Put A, vlak 1



Fig. 2: Put B, vlak 1.

3.1.2 Put C

Put C is aangelegd in een lager gelegen deel van het plangebied (fig. 3). De diepte van deze put is gemiddeld 0,49 m. In dit gebied is nog duidelijk bodemvorming te herkennen. Onder de bouwvoor is hier een donkerbruine inspoelingslaag (B-horizont) aangetroffen. Bij de aanleg van de put zijn in de bovenste lagen van de bouwvoor vondsten aangetroffen.



Fig. 3: Put C, vlak 1.

3.2 De vondsten

De vondsten zijn opgenomen in de vondstenlijst in bijlage 4. Alle vondsten zijn aangetroffen in de bovenste laag van de bouwvoor. Er zijn twee fragmenten geïmporteerd Middeleeuws aardewerk gevonden, de rest van de vondsten zijn van recente of subrecente datum.

3.3 De profielen

In elke put is van een relevant deel van het profiel een kolomopname getekend en gefotografeerd (bijlage 3).

De profielen ter plaatse van putten A en B zijn vergelijkbaar (Fig. 1). Er is een bouwvoor aangetroffen met een dikte van circa 0,50 m (put A) en circa 0,20 m (put B). Daaronder is geel zand aangetroffen. In put A is onder de bouwvoor nog een verstoorde laag van maximaal 0,10 m dik aangetroffen. Ter hoogte van put C is een ander bodemprofiel aangetroffen (Fig. 2). Onder de bouwvoor van 0,30 m dik is een grijze uitspoelingslaag te zien met een dikte van maximaal 0,10 m. Daaronder is een donkerbruine inspoelingslaag aangetroffen met een dikte van 0,10 tot 0,30 m. Onder de inspoelingslaag is geel zand aangetroffen.



Fig. 4: Profiel Put A (kolomopname 2)



Fig. 2: Profiel Put C (kolomopname 1)

3.4 Sporen

Tijdens het onderzoek zijn alleen recente sporen aangetroffen.

4 Evaluatie

4.1 Samenvatting en conclusie

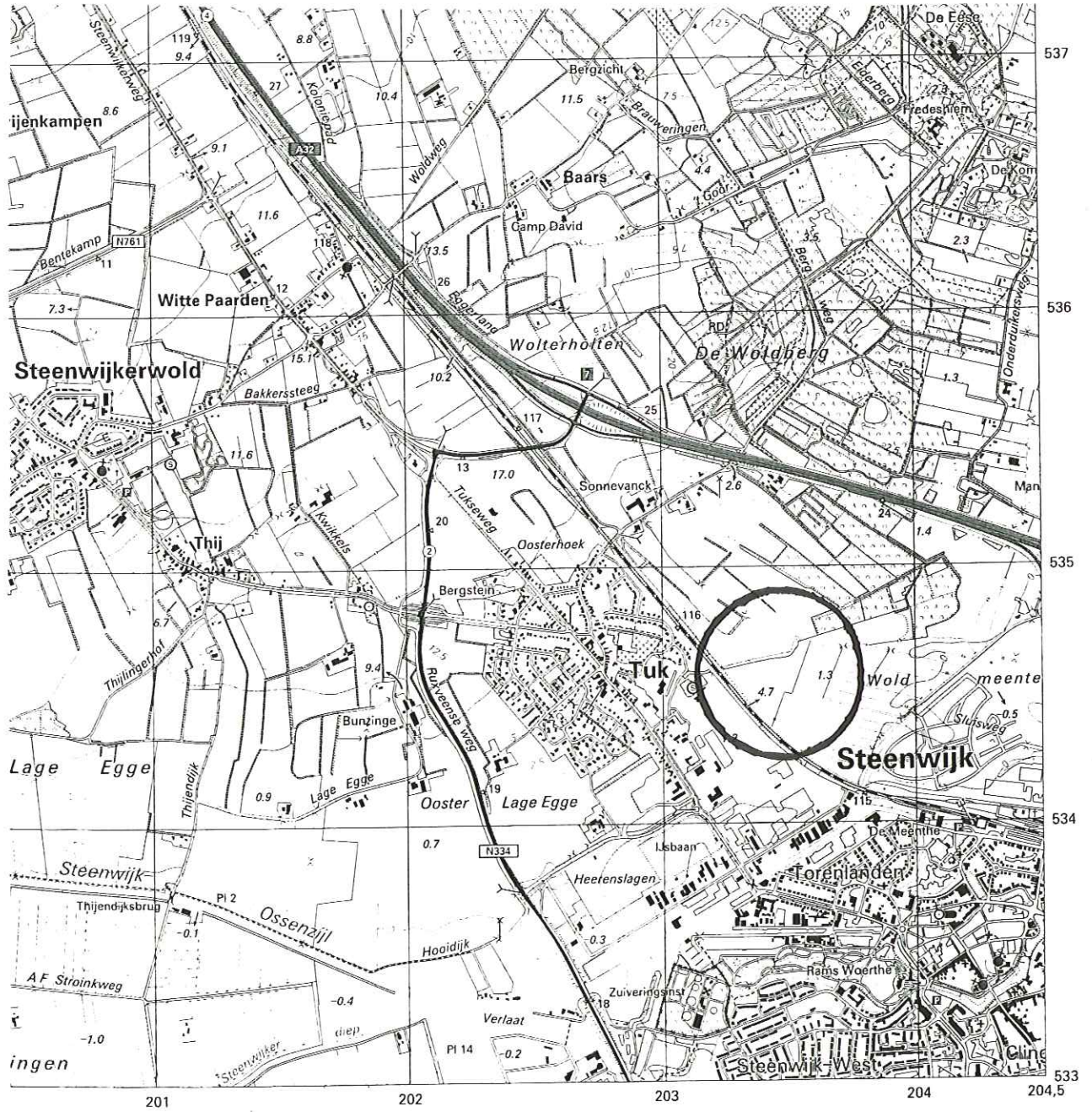
In opdracht van gemeente Steenwijkerland heeft Grontmij Nederland bv een archeologisch Inventariserend Veldonderzoek uitgevoerd met behulp van proefsleuven. Het doel van het onderzoek was het verzamelen van voldoende betrouwbare gegevens om een inventarisatie en waardestelling te kunnen doen van (eventueel aanwezige) archeologische resten. Hiervoor zijn een aantal vragen uit het PvE beantwoord. Aangezien er geen archeologische waarden zijn aangetroffen tijdens het onderzoek kan er niets worden gezegd over de aard, omvang, gaafheid, conserveringsgraad en datering van de mogelijke vindplaatsen.

4.2 Aanbeveling

Naar aanleiding van de resultaten van het archeologisch onderzoek kan worden geconcludeerd dat er geen aanleiding is om archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren in het plangebied. Het selectieadvies luidt hiermee dat er geen archeologisch voorbehoud is. Het terrein is vrij van archeologische beperkingen ten aanzien van graafwerkzaamheden. Over deze aanbevelingen dient overleg plaats te vinden met de provinciaal archeoloog van Overijssel, mevr. drs. S. Wentink, in verband met het door haar te nemen daadwerkelijke selectiebesluit.

Bijlage 1

Locatie plangebied



Schaal 1:25.000

Locatie Plangebied

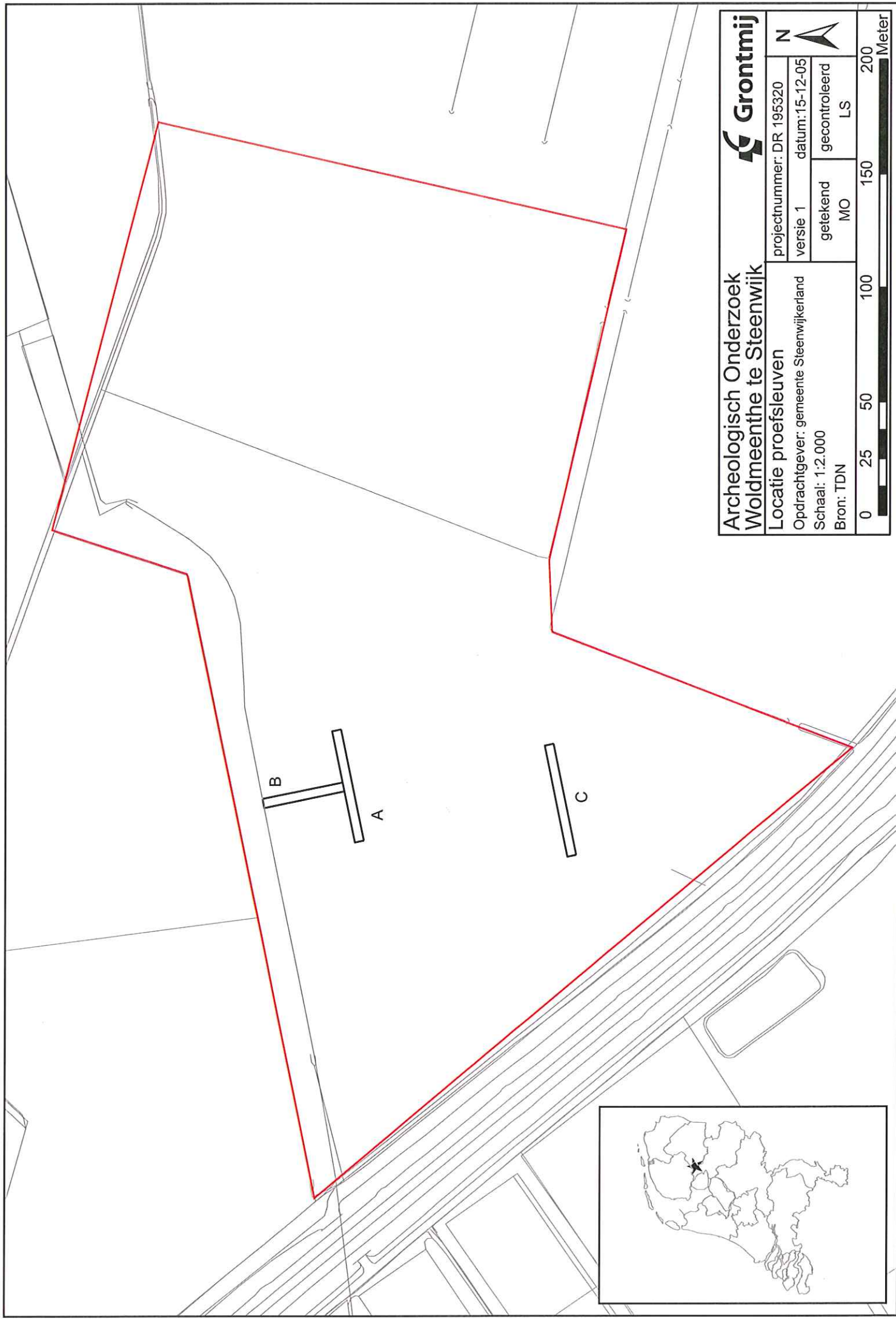
Bron: ANWB/Topografische Diens Kadaster



Bijlage: 1
PN: 195320

Bijlage 2

Ligging proefsleuven

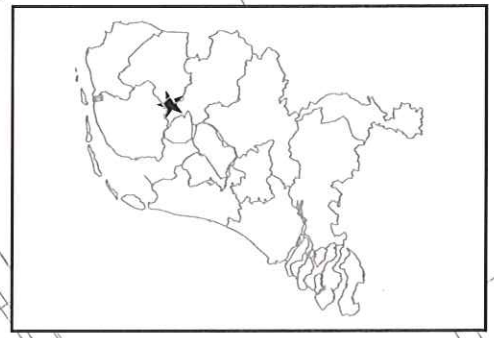
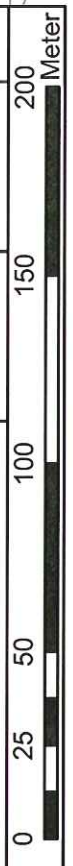


**Archeologisch Onderzoek
Woldmeenthe te Steenwijk**

Locatie proefsleuven
Opdrachtgever: gemeente Steenwijkerland
Schaal: 1:2.000
Bron: TDN

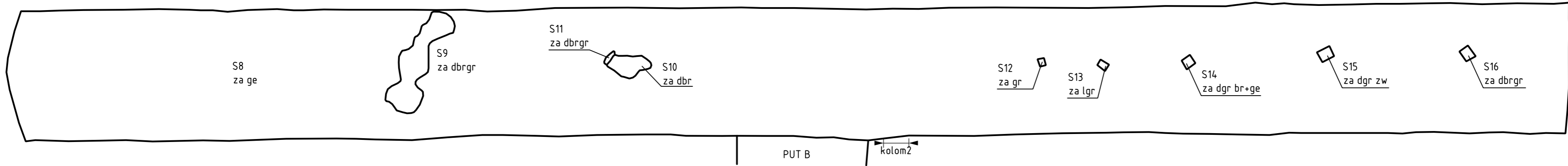


projectnummer: DR 195320	gecontroleerd	LS
versie 1	getekend	MO
datum: 15-12-05		

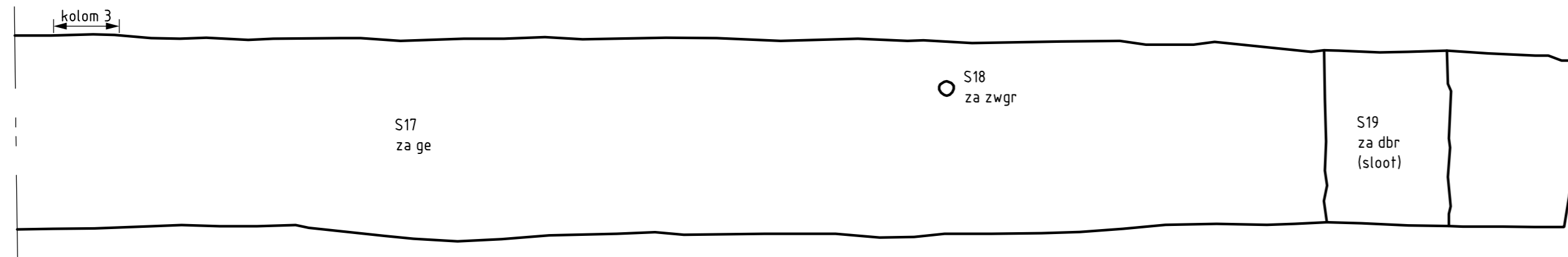


Bijlage 3
vlak- en profieltekeningen

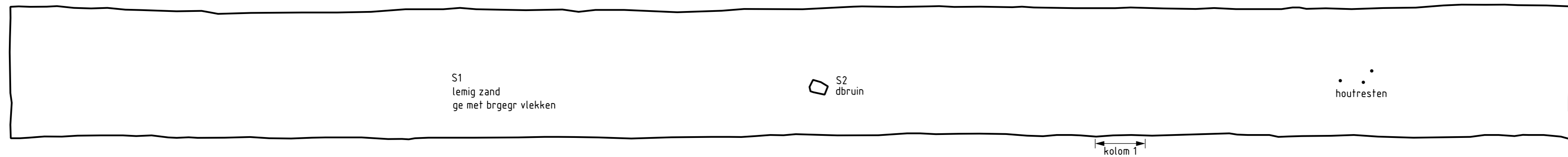
PUT A
schaal 1:100



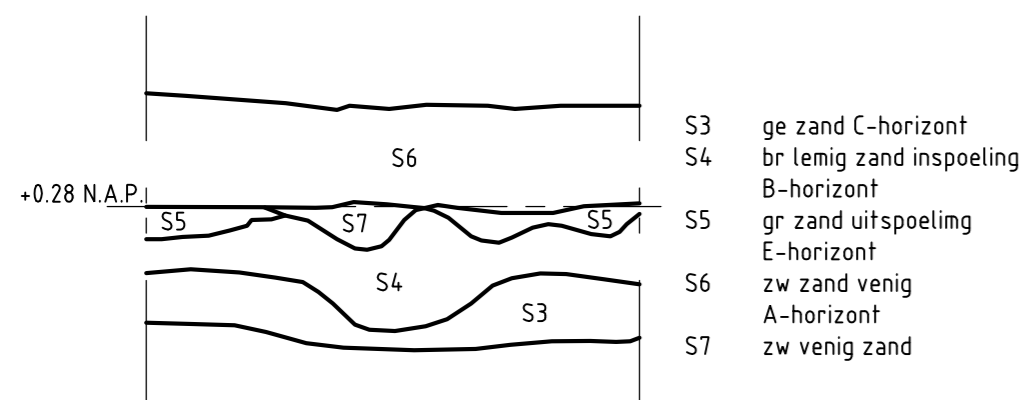
PUT B
schaal 1:100



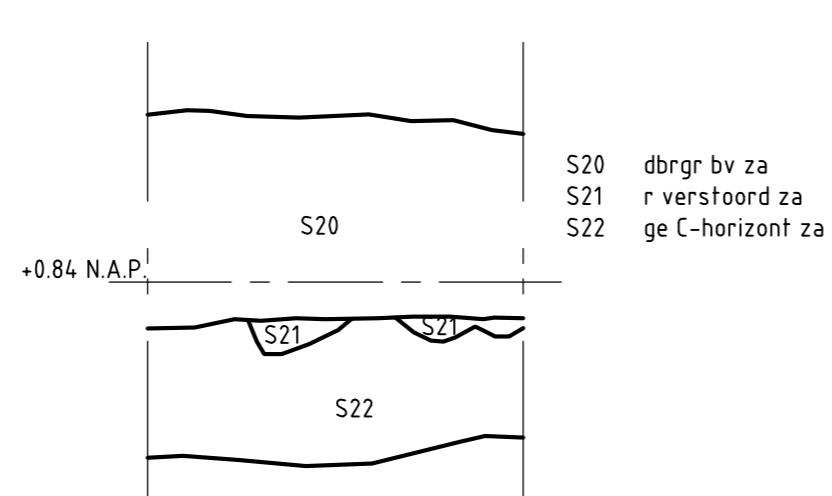
PUT C
schaal 1:100



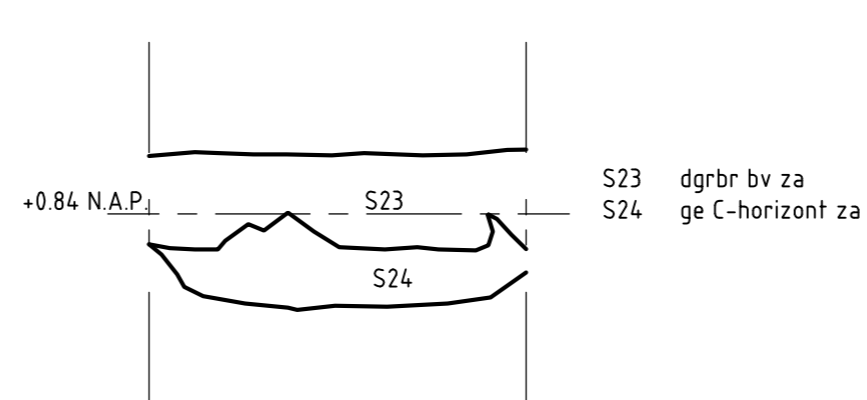
KOLOM 1
schaal 1:20



KOLOM 2
schaal 1:20



KOLOM 3
schaal 1:20



Grontmij
 Project ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK STEENWIJK-WOLDMEENTHE
 Opdrachtgever Gemeente Steenwijkerland
 Onderdeel sporenkaart en dwarsprofielen


Grontmij Nederland bv
 Postbus 29
 9400 AA Assen
 T +31 592 33 88 99
 F +31 592 33 06 67
 W www.grontmij.com

Code	Wijziging	Dat.	Get.	Gez.	Akk.	Schaal	Bestek nr.	Projectnummer
						1:100 1:20		DR195320
						Formaat	Bestek nr.	Tekeningnummer
						A2	01050802.DWG	01-05-0802
						Datum	Get.	Contr.
						23-11-2005	C.W.V.	

Grontmij Nederland bv. Alle rechten voorbehouden.

Bijlage 4

Vondstenlijst en NAP-hoogte

Projectnaam: Woldmeenthe		Plaats: Steenwijk	Controle: 
Projectnummer: 195320		Gemeente: Steenwijkerland	
Code: 14204	Jaar: 2005	Toponiem: Woldmeenthe Rand	

Vondstnummer	Put	Vlak	Vak	Spoor	Profiel	Materiaal	Aantal	Tek. nr.	Datum	Opmerkingen
1	C	1	10-20 m			AW	1	1	25/10/2005	cement/mortel. recent
2	C	1	20-30 m			AW/PU	5	1	25/10/2005	1 fragment import Middeleeuws aardewerk, verder recent
3	C	1	30-40 m			AW/PU/lood	5	1	25/10/2005	recent
4	C	1	40-50 m			AW	1	1	25/10/2005	ooraanzet, gelazuurd recent
5	A	1	Aanleg vlak			AW	3	1	25/10/2005	recent
6	C	1	0-10 m			AW/VS/PU	6	1	25/10/2005	1 fragment Middeleeuws import aardewerk, verder recent aardewerk en natuurlijk vuursteen

Put A (oost naar west)	vlak (m NAP)	maaiveld (m NAP)
0 m	0,66	0,96
5 m	0,64	0,98
10 m	0,66	0,94
15 m	0,65	0,98
20 m	0,65	0,94
25 m	0,65	0,93
30 m	0,65	0,93
35 m	0,53	0,95
40 m	0,48	0,89
45 m	0,37	0,78
50 m	0,16	0,60
Put B (zuid naar noord)	vlak (m NAP)	maaiveld (m NAP)
5 m	0,70	1,01
10 m	0,75	1,01
15 m	0,72	0,99
20 m	0,76	1,03
25 m	0,76	1,04
30 m	0,60	0,96
35 m	0,44	0,71
Put C (oost naar west)	vlak (m NAP)	maaiveld (m NAP)
3 m	-0,28	
5 m	-0,24	0,30
10 m	-0,15	0,36
15 m	-0,11	0,39
20 m	-0,05	0,45
25 m	-0,03	0,45
30 m	0,01	0,52
35 m	0,03	0,57
40 m	0,03	0,50
45 m	0,03	0,45
50 m	0,05	0,47

Bijlage 5

Literatuur

Bijlage 5

Literatuur

ANWB, 2004. *Topografische Atlas Overijssel*. Schaal 1:25.000. ANWB/Topografische Dienst Kadaster.

Groot, B. de, 2005. *Steenwijk Woldmeenthe. Inventariserend archeologisch veldonderzoek, karterende fase*. BAAC-rapport 05.119.

www.grontmij.nl